

จักรวรรดินิยมอเมริกัน: ความต่อเนื่องและความเปลี่ยนแปลง
ก่อนและหลังเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001

นายกิตติศักดิ์ พรหมเปี่ยม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-17-3840-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AMERICAN IMPERIALISM: CONTINUITIES AND CHANGES,
BEFORE AND AFTER SEPTEMBER 11, 2001

Mr. Kittisak Prompam

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in International Relations

Department of International Relations

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-17-3840-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

จักรวรรดินิยมอเมริกัน: ความต่อเนื่องและความเปลี่ยนแปลง ก่อนและ
หลังเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001

โดย

นายกิตติศักดิ์ พรหมเปี่ยม

สาขาวิชา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

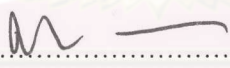
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สรวิศ ชัยนาม

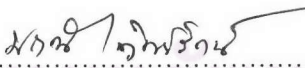
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สรวิศ ชัยนาม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี ทิพย์รัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์)

กิตติศักดิ์ พรหมเปี่ยม: จักรวรรดินิยมอเมริกัน: ความต่อเนื่องและความเปลี่ยนแปลง ก่อนและ
หลังเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 (AMERICAN IMPERIALISM: CONTINUITIES AND
CHANGES, BEFORE AND AFTER SEPTEMBER 11, 2001)

อ. ที่ปรึกษา: ผศ. สรวิศ ชัยนาม, 184 หน้า. ISBN 974-17-3840-4.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาความต่อเนื่องและความเปลี่ยนแปลงของนโยบายต่างประเทศ
สหรัฐอเมริกา ทั้งก่อนและหลังเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 การศึกษานี้ได้อาศัยกรอบแนวคิด
เรื่อง "จักรวรรดินิยม" ในการวิเคราะห์ โดยได้ตั้งคำถามเพื่อการสำรวจและวิเคราะห์ในสองประเด็น
กว้างๆ คือ หนึ่ง สหรัฐฯ เป็นประเทศจักรวรรดินิยมหรือไม่? และ สอง หากเป็นเช่นนั้นจริง "จักรวรรดิ
นิยมอเมริกัน" มีลักษณะแตกต่างจากประเทศจักรวรรดินิยมอื่นๆ ในอดีตอย่างไรที่หลายคนเชื่อหรือไม่?
(สหรัฐฯ เป็นจักรวรรดินิยมที่ดี และความมั่งคั่งของจักรวรรดินิยมอเมริกันจะก่อให้เกิดเสถียรภาพ
สันติภาพ ตลอดจนนำมาซึ่งประโยชน์สุขแก่โลกโดยรวม)

จากการศึกษาพบว่า "จักรวรรดินิยม" เป็นลักษณะที่ต่อเนื่องในนโยบายต่างประเทศสหรัฐฯ
นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สำหรับยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของสหรัฐฯ ที่มีลักษณะโดดเด่นในช่วง
หลังวันที่ 11 กันยายน ไม่ว่าจะเป็นการโจมตีก่อน การดำเนินการในลักษณะเอกภาคี และการเสริมสร้าง
ความเป็นหนึ่งทางการเมือง โดยไม่สนใจและคำนึงถึงกฎระเบียบระหว่างประเทศ ภายใต้ "หลักการบุช"
มีลักษณะเป็นการ "สืบทอด" และ "ขยาย" ความเป็น "จักรวรรดินิยมอเมริกัน" ที่ดำเนินมาก่อนหน้านี้
โดยมีเป้าหมายหลักสูงสุดคือ "ความพยายามครอบครองความเป็นเจ้า"

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....ลายมือชื่อนิสิต..... กิตติศักดิ์ พรหมเปี่ยม.
สาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2548.....

4581107424 : MAJOR INTERNATIONAL RELATIONS

KEY WORD: UNITED STATES / IMPERIALISM / SEPTEMBER 11, 2001 / GEORGE W. BUSH

KITTISAK PROMPIAM : AMERICAN IMPERIALISM: CONTINUITIES AND CHANGES,
BEFORE AND AFTER SEPTEMBER 11, 2001 THESIS ADVISOR : SORAVIS
JAYANAMA, 184 pp. ISBN 974-17-3840-4.

The main objective of this thesis is to study continuities and changes in the history of U.S. foreign policy before and after September 11, 2001. Using empire as an analytical framework, the thesis seeks to examine two broad questions. One, is the United States is an empire? And two, if the United States is an empire, is it an "exceptional" one?

Concerning American foreign policy in the wake of September 11, 2001, the thesis argues that it is aimed primarily at global control through preventive strategy, unilateral action, and the maintenance of a preponderance of power. These approaches suggest both continuities and discontinuities from the past. The thesis argues that the main theme of U.S. foreign policy is and has historically been empire.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department International Relations Student's signature Kittisak Promptam.
Field of study International Relations Advisor's signature [Signature]
Academic year 2005

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
สภาพปัญหา	1
สมมุติฐาน.....	11
กรอบความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเจ้ามหาอำนาจและจักรวรรดินิยม	14
สหรัฐอเมริกากับความเป็นจักรวรรดินิยม	16
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	31
ขอบเขตของการศึกษา	31
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	31
วิธีดำเนินการศึกษา.....	31
การนำเสนอ.....	32
บทที่ 2 ยุคสาธารณรัฐถึงปลายศตวรรษที่ 19	33
อัตลักษณ์แห่งชาติกับนโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกา	34
เสรีภาพ ความเสมอภาคและประชาธิปไตย.....	34
แนวคิดความเป็นชาติที่แตกต่างและอยู่เหนือชนชาติอื่น.....	36
หลักการอยู่โดดเดี่ยว.....	39
สาธารณรัฐแห่งความขัดแย้ง	41
จักรวรรดิแห่งเสรีภาพ	44
โชคชะตาที่ถูกกำหนด	48
หลักการมอนโร	50
แนวคิดที่ว่าด้วยการเผยแพร่อารยธรรมสู่ชนชาติไร้อารยะ.....	55
นโยบายเปิดประตู.....	62
บทที่ 3 หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ถึงหลังสงครามเย็น	65
บทบาทของสหรัฐฯที่มีต่อโลกภายนอกในช่วงแรก: แนวคิดเอกภาคินิยม	66
สหรัฐอเมริกากับโลกภายนอกในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1.....	66

การเข้าสู่สงครามของสหรัฐอเมริกา.....	68
ดูโรว์ วิลสันกับแนวคิดระเบียบโลกใหม่	70
บทบาทของสหรัฐฯ ภายหลังจากสงคราม.....	76
บทบาทของสหรัฐฯ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2: การเปลี่ยนแปลงสู่แนวคิดพหุภาคีนิยม ...	79
แนวคิดพหุภาคีนิยมกับการจัดระเบียบโลกหลังสงคราม	79
สงครามเย็น.....	85
หลังสงครามเย็น.....	93
บทที่ 4 หลังเหตุการณ์ 11 กันยายน.....	100
วิชาศกรรม 11 กันยายนและภัยคุกคามครั้งใหม่	100
อัตลักษณ์แห่งชาติและสงครามต่อต้านการก่อการร้าย	109
การแบ่งแยกระหว่างฝ่ายดีกับฝ่ายชั่ว	110
สงครามต่อต้านการก่อการร้ายและหลักการบุช	112
การขยายขอบเขตหลักการบุช	114
หลักการบุชฉบับสมบูรณ์และการทำสงครามกับอิรัก	117
ความขัดแย้งในอัตลักษณ์แห่งชาติ	121
ลัทธิก่อการร้าย.....	121
รัฐอันธพาล	124
เสรีภาพและประชาธิปไตย	126
จักรวรรดินิยมอเมริกันหลัง 11 กันยายน	128
ยุทธศาสตร์ครอบครองความเป็นเจ้าของสหรัฐอเมริกา.....	130
ยุทธศาสตร์ครอบครองความเป็นเจ้าหลัง 11 กันยายน.....	135
ก. การป้องกันการท้าทายจากลัทธิก่อการร้ายและรัฐอันธพาล.....	142
ข. การสกัดกั้นประเทศพันธมิตรและศัตรูอื่นๆ.....	147
บทที่ 5 บทสรุป.....	152
จักรวรรดินิยมอเมริกัน.....	152
อัตลักษณ์แห่งชาติและนโยบายต่างประเทศ	157
เอกภาคีนิยมและพหุภาคีนิยม	163
อนาคตของจักรวรรดินิยมอเมริกัน.....	167
รายการอ้างอิง.....	172
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	184